

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Verkkoo: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Maaseudun kyyti uhkaa kylmetä

Monilla maaseutupaikkakun-
nilla on seurattu henkeä
pidätellen, miten uusi hal-
litus – ja erityisesti liiken-
ne- ja viestintäministeri Anne Berner
(kesk.) – toteuttaa ohjelmaansa.
Berner on osoittautunut hallituksen
rautarouvaksi, joka edistää hymyillen
mutta määrätietoisesti hallitusohjel-
maa, vaikka palaute maakunnista ja
keskustaväeltä voi olla kovaa.
Berner aikoo palata yrityselämään
vaalikauden jälkeen, joten hänen ei
tarvitse mieltä tulevia vaaleja. Hänel-
lä on myös pääministeri Juha Sipilän
(kesk.) vankkumaton tuki.
Tällä hetkellä maakunnissa kuu-
mentaa tunteita Bernerin päätös
lopettaa suuri määrä maakuntien
junavuoroja. Liikenne- ja viestintä-
ministeriö (LVM) ja VR sopivat viime
viikolla junaliikenteen ostoista ja
velvoitelikenteestä. Valtio säästää
runsaat 12 miljoonaa euroa.

» Monella asemapaikalla
henkilöjunan takavalot
katoavat horisonttiin viimei-
sen kerran.

Tuloksena iso osa poikittaisesta
raideliikenteestä häviää ja liikenne
loppuu kokonaan 28 asemalla. Monel-
la asemapaikalla henkilöjunan taka-
valot katoavat horisonttiin viimeisen
kerran. Kalliit raiteet jäävät tavarali-
kenteelle, jos sitäkään riittää.
”Tämä on äärimmäisen huonoa
aluepolitiikkaa”, keskustaedustaja
Arto Pirttilahti sanoo tässä lehdes-
sä. ”Tämä on katastrofi maaseudun
liikneyhteyksille”, kollega Mikko
Savola säestää. Mikä olisi meteli, jos
keskusta olisi oppositiiossa?
Maakunnan miesten uho kaikuu
tyhjiille asemalaitureille. ”Ei ole vaih-
toehtoja”, Berner kuittaa, mutta lupaa
maaseudulle lisää markkinaehtoista
bussiliikennettä (HS 19.9.).

Seuraava iso vääntö Bernerin hal-
linnonalalla koskee Postia. LVM:ssä
on vireillä postilain uudistus.
Berner haluaa kilpailua kirjejake-
luun: ”Jakelun toimiluvista on tarkoi-
tus luopua ja sisällyttää lakiin jakelun
turvaamisen kannalta välttämättömät
säännökset. Muutos helpottaa alalle
tuloa ja laskee jakelukustannuksia tu-
levaisuudessa”, hän sanoo (MT 14.9.).

Lisähintaa sian hyvinvoinnista

Saksassa suuret kauppaketjut maksavat myymiensä lihakiloi-
jen perusteella lisähintaa sikatiloille, jotka noudattavat eläinten
hyvinvointiohjelmaa. Mukana uudessa vapaaehtoisessa ohjel-
massa on tuottajien ja kaupan lisäksi lihateollisuus. (MT 18.9.)
Malli sopisi mainiosti myös Suomeen, sekä lihalle ja maidolle.
Jos teollisuus ja kauppa hyödyntäisivät suomalaistuotannon vah-
vuuksia ja tuottaja saisi työnsä asianmukaisen lisäkorvauksen,
se turvaisi myös suomalaisen laatutuotannon tulevaisuutta.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja.
Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun
henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.

VIERAILIJA

Edellytyksiä luova hallinto

Jyrki Katainen (kok.) hal-
lituksen tunarointi kunta-
uudistuksessa sekä sosiaali- ja
terveyspalveluiden uudistuk-
sessa osoitti, että hyvä hallin-
to ei synny karttajarjoituksin
eikä ylhäältä sanelevalla arvo-
vallan politiikalla.
Lupaavasti Juha Sipilän
(kesk.) hallitus kirjasi ohjel-
maansa itsehallintoalueisiin
perustuvan sosiaali- ja terveys-
palveluiden uudistuksen sekä
valtion aluehallinnon ja maa-
kuntahallinnon yhdentämisen.
Alueiden määräksi todettiin
enintään 19. Hallitusohjelman
kuntapohdinnat ovat luonnos-
maisia. Viittaukset paikalli-
suuteen ja elinvoiman edistä-
miseen juuttuvat fraaseihin.
Asiantuntijaryhmä päätyi
esittämään 9–12 itsehallinto-
aluetta. Tämän jälkeen ei ole
puhuttu paljon muusta kuin
alueiden lukumäärästä.
Ministerit käyvät huuto-
kauppaa. Vaihteluväli on
viidestä yhdeksääntoista.
Maakuntien miehet ja naiset

pohtivat kuka liittyy mihinkin.
Kuntien sijasta liitetään nyt
yhteen maakuntia. Itsekin olen
näihin spekulaatioihin syyllis-
tynyt.
Hallitus on julistanut päättä-
vänsä alueiden lukumäärän
lokakuun aikana. Suuren ilmoi-
tuksen jälkeen alkaa entistä
kiivaampi rajojen piirtely.
Sisällön sijasta edetään jälleen
rakenteet ja muodot edellä.
Hallituksen itselleen asettamien
askelmerkkien runsaus uhkaa
hidastaa suurin tekoihin
valmistautumisen sipsutteluksi:
vaikka ponnistus osuisi täydel-
lisesti, lento voi lopahtaa
kesken.
On unohtettava rajat ja
alueiden lukumäärä. On ryh-
dyttävä pohtimaan edellytyk-
siä luovaa hallintoa. Sen lähtö-
kohtana on maamme vaihteleva
maantiede ja pieniin paikallis-
yhteisöihin perustuva yhdys-
kuntarakenne. Tähän asetel-
maan asettuu kansalaisten arki.
Edellytyksiä luovan hallinnon
hahmo ponnistaa alhaalta ylös–

päin. Kansalaisten hyvä elämä
ja onnen elementit turvataan
paikallislähtöisesti. Tarvitaan
paikkaperustaista politiikkaa.

» **Uuden alue-
hallinnon
on perustuttava
samanrajaisuuteen.**

Paikallisten olosuhteiden
erittelyn kautta tunnistetaan
kohtia, joihin hallintoalueiden
rajat luontevasti asettuvat.
Edellytyksiä luova hallinto
perustuu toiminnallisesti
järkeviin alueisiin, joiden koko
maan eri osissa vaihtelee.
Mekaanista väestöpohja-
ajattelua ei Suomen kaltaisessa
suuren maaseudun ja pienten
kaupunkien maassa tarvita.
Kansalaisten maantiede
määrittelee edellytyksiä luovan
hallinnon aluerajaukset. Koko
ja määrä eivät ratkaise, vaan
organisatorinen ketteryys ja
hallinnollinen viisaus.

RAHIKAINEN



TOIMITTAJALTA

Hallinnoida, edistää vai rajoittaa?

Mikä on viranomaisten
tehtävä? Hallinnoida, edistää
vai rajoittaa elinkeinoja?
Näin kertoo Lihateollisuus-
liiton toimitusjohtaja Mari
Hannuksela kysyneensä edel-
liseltä maa- ja metsätalous-
ministeriltä Petteri Orpolta.
Vastauksena oli Hannukselan
mukaan syvä hiljaisuus.
Samaa mietitään elintarvike-
yritysten lisäksi maataloilla:
Miksi tämä byrokratia on niin
monimutkaista? Miksi asiat
pitää ilmoittaa moneen ker-
taan, miksi kaikkeen tarvitaan
lupa, miksi viranomaismaksut
ovat niin korkeita?
Juttelin pari viikkoa sitten
taiteilija ja luomuviljelijä
Osmo Rauhalan kanssa. Hän
oli mukana laatimassa idea-
paperia, jossa luomu halutaan
nostaa Suomen vientivaliksi.
Rauhala toteaa, että bulkkia
tuottaessaan Suomi painii
sarjassa, johon sen rahkeet ei-
vät riitä. Luomussa olisimme
sarjamme huippua, ja erikois-
tuotteille löytyisi maailmalta
maksukykyaan ostajia.
Mutta se byrokratia!
Esimerkiksi jokavuotinen
luomutarkastus rassaa myös

luomutuottaja Rauhalaa.
Hän kysyi aiheellisesti, miksi
tarkastuksen pitää olla niin
kallis. Tarkastajahan saa
palkan työstään, miksi se pitää
periä toistamiseen viljelijältä?
**Tarkastusmaksuja kritisoi-
vat myös** pienet elintarvike-
yritykset. ”Ne iskevät suoraan
yrityksen kassaan”, Hannuk-
sela sanoo.
Pk-yritykset ovat innova-
tiivisia ja ketteriä. Niiden
valikoimasta löytyy sellaisia
ihanoituksia, että luulisi
saksalaisen tai japanilaisen
herkkusuun auliisti raottavan
kukkaronnyörejään niitä
saadakseen.
Vaan viranomainen iskee
väliin: vientiin liittyvät viran-
omaismaksut ovat Suomessa
korkeat.
Meillä periaatteena on,
että elinkeino vastaa itse
tarkastusmaksuista. Mutta
jos hallinnon tehtävänä ei
olisi hallinnoida vaan edistää,
se tinkiisi tarkastusmaksuista
ja kaltaisesti odottaa, että raha
tulee kansantalouteen toista
kautta, kasvavina vienti-
tuloina.
Moni muu EU-maa toimii–

kin näin: maksuja ei peritä,
koska halutaan edistää koti-
maan maatalousvientä.
Kilpailu ei Venäjän vientiä
avoimilla EU-markkinoilla,
kun Suomen sijainnin aiheut-
taman takamatkan lisäksi
omat viranomaiset lyövät
kapuloita rattaisiin.
Eikä se vielä riitä, että mak-
suissa on eri maiden välillä
iso ero. Suomessa maksuja
ollaan yhä lisäämässä.
Hannuksela kertoo, että
Kiinan ja Venäjän vientiä
varten ollaan perustamassa
uutta vientihyväksyntäjärjes-
telmää. Jos yritys haluaa viedä
tuotteitaan näihin maihin,
järjestelmään on pakko liittyä.
Vientihyväksynnän maksut
on maksettava, ennen kuin
kiloakaan tuotteita on onnis-
tuttu viemään.
Erälle 10 miljoonan liike-
vaiholla toimivalle yritykselle
hyväksyntä tietäisi 50 000
euron kuluja. Sen on luovut-
tava vientisuunnitelmasta,
vaikka ostaja olisi valmiina.
Hannukselan on vaikea
pysyä rauhallisena, kun hän
kertoo uudesta järjestelmästä.
”Meille lastataan koko ajan

lisää säädöstaakkaa, lisää
maksuja, tiukempaa valvontaa
– ja sitten vielä kysytään,
miksi ette vie tuotteitanne,
miksi ette työllistä?”
”Ja se sikatilallinen, joka
joutuu laittamaan lapun
luukulle, kun jalostava yritys
ei menesty... Välillä en kestä
edes ajatella sitä.”



SATU LEHTONEN
satu.lehtonen@mt1.fi
Twitter @SatuLehtonen1

alueiden lukumääräpäätöksestä
ja antaa aidolle paikkaperustai-
selle uudistusprosessille
mahdollisuus.
Kannattaa näyttää ovea
asiantuntijoille, jotka sisällön
sijasta pohtivat rakenteita,
lukumääriä ja hallintomalleja.
Sisältö on isäntä.
Rakenteet, hallintoyksi-
köiden lukumäärät ja alue-
rajaukset ovat renkejä. Rengit
eivät valitse isäntää, vaan isäntä
valitsee rengit.

Tämä on tällä erää viimeinen
kolummini Maaseudun Tule-
vaisuudessa. Kiitän kaikkia
lukijoita. Kiitän monista
yhteydenotoista. Tämä on ollut
ilo ja kunnia.



HANNU KATAJAMÄKI
aluetieteen professori,
Vaasan yliopisto
hannu.katajamaki
@uva.fi

LEHTIKATSAUS

Monopoliasema kostautui VR:lle

VR tuudittautui monopoliasema-
maansa, ja huonosti kävi, kir-
joittaa **Etelä-Suomen Sano-
mat**. On hintojen laskun aika.
”- - yhtiö on reagoinnut muut-
tuneeseen kilpailutilanteeseen
auttamattomasti jälkijunassa,
vasta siinä vaiheessa, kun junat
alkoivat tyhjentyä ja matkusta-
jaliikenne putosi tappiolle.”
”Monet vertailut osoittavat,
että juna on ollut jo pitkään
kallein vaihtoehto, jopa oman
auton käyttö on junaa halvempi
kulkuneuvo. Pohjois-Suomeen
pääsee monasti lentokoneella
edullisemmin kuin junalla.
Suurimmaksi junaliikenteen
haastajaksi on kuitenkin nous-
sut bussiliikenne. - - Jokainen
voi nähdä, kuinka paljon busse-
ja vilisee pääteillä.”

Oppisopimus on nuorisotakuu

Edellisen hallituksen nuori-
sotakuussa ajatus oli hyvä,
mutta käytännössä nuoriso-
työttömyys lisääntyi, kirjoittaa
Karjalainen. Lehti taluttaisi
nuorisotyöttömyyttä oppisopi-
muksella.
”Saksassa oppisopimus-
järjestelmä on ammatillisen
koulutuksen perusmalli. Puoli
miljoonaa nuorta tekee oppiso-
pimuksen joka vuosi. - -
Yritykset saavat täsmäkoulu-
tettua uutta työväkeä suhteel-
lisen edullisesti. Nuoret saavat
koulutusta, työkokemusta ja
palkkaa, joka tosin on aluksi
vain kolmannes vähimmäispal-
kasta, yleensä noin 400 euroa
kuussa.”
”Saksassa pienempikin palk-
ka mielletään porkkanaksi,
joka sitten kasvaa tulevaisuu-
dessa. Suomessa nuortenkaan
palkka-ale ei istu jäykkään työ-
markkina-ajatteluun.
Siksi tarvitaan rohkeita la-
kimuutoksia ja joustavaa tu-
kimallien yhteensovittamista,
jotta syntyy kiinnostavaa op-
pisopimuskoulutusta.”

Jotain muuta tarvitaan nyt

Nya Åland ei pidä hallituksen
valitsemia talouden kohenta-
miskeinoja oikeiksi. Kärsijöinä
ovat heikoimmassa asemassa
olevat, jotka eivät vie rahojaan
verottajalta suojaan.
”Kilpailukyyn parantami-
nen ei välttämättä tarkoita kas-
vavaa eriarvoistumista, mutta
tässä tapauksessa sen riski on
suuri. Eriarvoisuuden kasvat-
taminen ei voi olla koskaan hy-
väksi kilpailukyvyille.”